

הוכן ע"י כולל עיון הדף

1

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בבא קמא דף עד.

באיזה אופנים מדברת הברייתא דלהלן?

סיפא: מעידנו את איש פלוני שהפיל את שן עבדו וסימא את עינו, נמצאו זוממין - משלמין העדים דמי עין לרב	רישא: מעידני באיש פלוני שסימא את עין עבדו והפיל את שינו, נמצאו זוממין - משלמין העדים דמי עין לעבד	
כת א': הפיל שינו וסימא עינו - ופסקו כן ² כת ב': סימא את עינו והפיל את שינו הזוממים: הזימו את הכת הראשונה	כת א': הפיל את שינו וסימא את עינו כת ב': סימא את עינו והפיל את שינו ¹ הזוממים: הזימו את הכת השניה	לרבא
כת אחת: הפיל את שינו וסימא את עינו הזוממים: הזימו והפכו את העדות ⁴	להו"א בבי כיתות, למסקנא בגי כרבא ³	לאביי

בבא קמא דף עג:

מה דין עדים שהוכחו בעדות נפשות כדלהלן?

רק הוכחו - בא הרוג ברגליו	הוכחו ולבסוף הזמו	
אין לוקים - לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד	נהרגים - הכחשה תחילת הזמה	לר' יוחנן
לוקים - דלא ניתן לאזהרת מיתת ב"ד	אין נהרגים - הכחשה לאו תחילת הזמה	לר' אלעזר

¹ לפ"ז לשון הברייתא באה לומר מה היתה עדות העדים האמצעיים, שהם אומרים שתחילה סימא את עינו ואח"כ הפיל את שינו - ועדותם נוחה היא לרב, כי ע"י עדותם הם פוטרים אותו מלשלם דמי העין המרובה ורק ישלם דמי שן. ואין להקשות הרי בעדותם הם מפסידים את כל העבד, כיון שמירי שכבר באה כת אחת והעידה שהוא חבל בעבדו - והרי שהעבד ודאי יוצא לחירות, אלא שע"פ עדות כת הראשונה היה יוצא בשן והרב היה צריך לשלם לו את העין, וזה לא ניחא ליה.

² לפי הסיפא של הברייתא, אף שגם בה מדובר באותו מקרה של הרישא שבאו שלש כיתי עדים ועדותם אותו דבר כמו ברישא, אלא שכאן בסיפא מוזכר בברייתא את העדות של הכת הראשונה.

³ בהו"א תירצו בני בית המדרש אליבא דאביי דלא ס"ל דאמרינן "הכחשה תחילת הזמה" - דאין להביא ראיה מהרישא כמו שהביא רבא לומר שהכחשה תחילת הזמה, מזה שאמרנו ש"משלמי העדים האמצעים דמי עין לעבד" מתי שהוזמו, הגם שקודם הוכחו מחמת העדים הראשונים שהעידו הפוך וש"מ דהכחשה תחילת הזמה. ודחתה הגמ' בתחילה אליבא דאביי דאין ראיה משם, דיש לומר לעולם דהכחשה לאו תחילת הזמה, וכאן מיירי שיש רק שתי כיתי עדים, שכת אחת העידה שסימא את עינו והפיל את שינו, ושוב באו עדים זוממים ואמרו שעמנו הייתם וגם שהיה להיפך שקודם הפיל את שינו ואח"כ סימא את עינו, ולכן משלמים העדים דמי עין לעבד שהרי רצו להפסידו. אכן בפירוש זה של אביי יש דוחק, דהרי ברישא איתא "שהרי הרב אומר כן" על עדות הראשונה, ולמה יאמר כן, הרי סוף סוף העדים באים להפסידו את העבד. ולכן כשבא אביי עצמו למסקנא ומפרש את הברייתא הוא אומר שברישא הוא מודה שמדובר בשלש כיתי עדים וכפירוש רבא, והברייתא מזכירה את העדות של הכת השניה - ובזה מובן שפיר למה הרב אומר כן, דאחר שהעדים הראשונים הפסידו אותו את העבד וגם אמרו שהפיל את שינו ואח"כ סימא את עינו, שנמצא שהם מחייבים אותו דמי עין, ובאו השניים ואמרו להיפך שסימא את עינו והפיל את שינו שמחייבים אותו רק דמי שן, הרי שניחא ליה בעדות השניים. אכן בכל אופן אין להביא ראיה מכאן לדברי רבא שהכחשה תחילת הזמה, כיון שהעדים השניים שלבסוף הוזמו, לא נקרא שהוכחו, דהרי אדרבה קודם שבאו הכת השלישית שהזימה אותם, היו פוסקים את הדין כמו האמצעים שמחייבים את הרב דמי שן, דכיון שבכל מאתים מנה, והראשונים אומרים שחייב עין והשניים אומרים שחייב שן, פוסקים כשניים ומוציאים ממנו רק דמי שן.

⁴ דהיינו שהעידו שסימא את עינו והפיל את שינו, שאז נמצא שהעדים הראשונים רצו להפסיד דמי עין לרב במה שאמרו שהפיל את שינו ואח"כ סימא את עינו, ולכן הם משלמים דמי עין לרב.